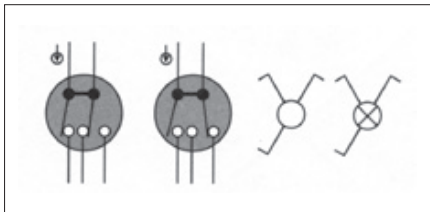

Základní zapojení instalačních obvodů (27. část)

Instalační obvody se spínači nízkého napětí (12. část)

Sériový střídavý přepínač – slouží k ovládnutí dvou obvodů z jednoho místa, přičemž jeden z obvodů lze ovládat ze dvou míst. Používá se v kombinaci s jednoduchým střídavým přepínačem. Zapíná a vypíná jeden nebo druhý obvod nebo oba obvody najednou.

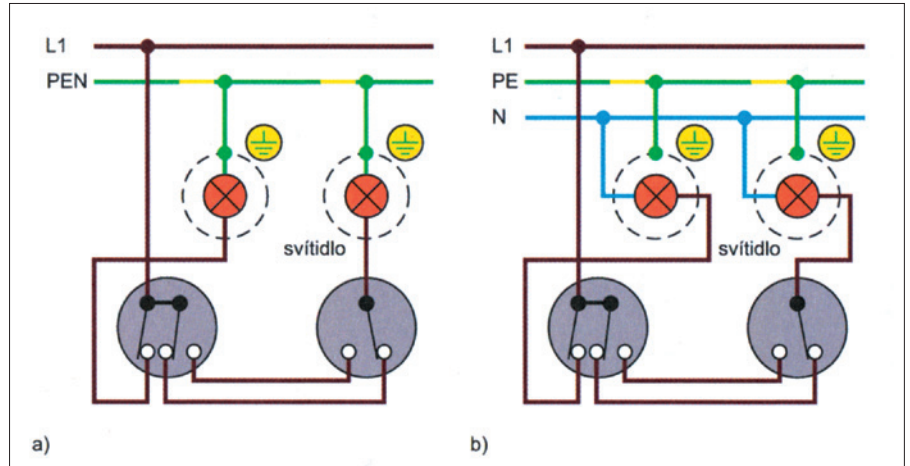
Tato na první pohled složitější definice měla původ nejprve v jednoduché potřebě ovládat rozsvěcování především několikarmenných lustrů (divadla, měšťanské byty). I proto je starší název sériového přepínače **lustrový**, a to z toho důvodu, že aplikace postupného zapínání dvou obvodů byla efektivně používána u honosných lustrů se dvěma skupinami žárovek (dva obvody) v různých

Obr. 1. Principiální schéma funkce sériového střídavého přepínače a schematická značka

ramenech lustru (nebo v obvodových kruzích nad sebou) nebo k rozsvícení celého lustru najednou.

Domovní vypínače jsou plně postačující pro běžné, nenáročné spínací funkce, kdy nejsou vyžadovány lepší parametry – dlouhá životnost, zcela bezhlučný chod, velký komfort při obsluze, možnost programování ... apod.

Obr. 2. Základní zapojení sériového střídavého přepínače a) v síti TN-C, b) v síti TN-S

U vypínačů platí bezpečnostní zásada, že přerušován musí být fázový vodič. Přívodní fázový vodič L musí být u tohoto typu přepínače připojen na propojené kontakty.

Střídavé i křížové spínače lze s výhodou vybavit doutnavkovými orientačními svítilkami, která napomáhají jejich rychlému nalezení ve tmě či tmavých prostorech. Při správném vložení svítí doutnavky vždy při zhasnutém osvětlení na všech spínačích, při jakékoliv kombinaci koleček pro polohu vypnuto. Toto světlo musí být viditelné i při umělém či přirozeném osvětlení.

Pozn. redakce: Nepodařilo se nám dohledat, a to ani ve starší literatuře, proč typicky pa-

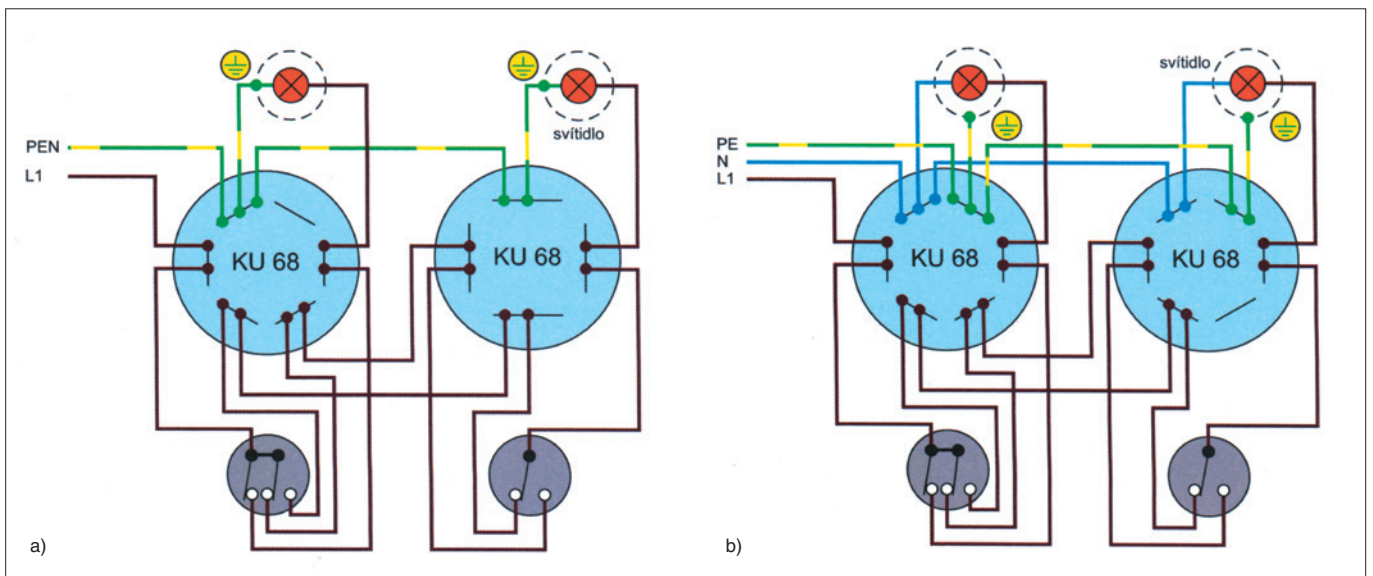
ralelní aplikace tohoto vypínače nese název „sériový“ vypínač. Rádi se s našimi čtenáři o objasnění tohoto pojmu podělíme.

Ⓟ, P, + Označení přívodních svorek ve vypínači. Přívodní svorky ve vypínači musí být při montáži nahoře. Přívodní fáze L musí být přivedena na propojené svorky.

(pokračování – Dvojitý střídavý přepínač)

Literatura:

BERKA, Š.: *Elektrotechnická schémata a zapojení 1. Základní prvky a obvody*. Nakladatelství BEN – technická literatura, Praha, 2008.

Obr. 3. Prováděcí schéma sériového střídavého přepínače a) v síti TN-C, b) v síti TN-S